

Olje- og energidepartementet
8148 Dep
0033 OSLO

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

Deres referanse:
17/2073

Vår referanse:
201804559

Sted, Dato
Oslo, 18.11.2018

HØRINGSSVAR – FORSLAG TIL ENDRING AV ENERGILOVEN § 9-5 – INNHENTING AV POLITIATTEST

Vi viser til Olje- og energidepartementets høringsbrev av 22. oktober 2018 med forslag til ny bestemmelse om innhenting av politiattest med hjemmel i energiloven § 9-5, tredje ledd.

Politidirektoratet har forelagt høringen for politidistriktene Oslo, Sør-Vest og Finnmark, samt Kripes og Sysselmannen. Politidirektoratet har mottatt høringsuttalelse fra Finnmark politidistrikt, Kripes og Sysselmannen. Disse uttalelsene er vedlagt.

Politidirektoratet, Kripes og Finnmark politidistrikt støtter begrunnelsen og forslaget om å skaffe hjemmel i energiloven § 9-5 for å kunne kreve politiattest med nærmere regulering i forskrift ifm vandelskontroll av personell som skal gis adgang til kvalifiserte anlegg ved enheter som inngår i Kraftforsyningens beredskapsorganisasjon. Sysselmannen tar ikke stilling til innholdet i departementets høringsnotat.

Overordnet om forslaget fra Olje- og energidepartementet

Olje- og energidepartementet foreslår et nytt tredje ledd i energiloven § 9-5 som vil gi hjemmel for at beredskapsmyndigheten kan gi forskrift om at enheter som inngår i Kraftforsyningens beredskapsorganisasjon (KBO) kan kreve fremlagt politiattest fra personer som skal ha tilgang til klassifiserte anlegg.

Anlegg som er klassifisert etter beredskapsforskriften kapittel 5 anses for å være av vesentlig betydning for energiforsyningen. Misbruk av informasjon om slike anlegg kan i sin ytterste konsekvens føre til at samfunnskritiske funksjoner blir satt ut av spill. Formålet med lovforslaget er å bedre virksomhetenes mulighet til å sikre klassifiserte anlegg mot personer som av ulike grunner ikke er egnet til å ha tilgang til dem. Med tilgang siktes det både til fysisk tilgang og tilgang gjennom IKT-systemer.

Departementet foreslår en hjemmel for forskriftsbestemmelser om innhenting og bruk av politiattest, som kan inntas i forskrift om forebyggende sikkerhet og beredskap i energiforsyningen av 7. desember 2012 nr. 1157 (beredskapsforskriften). Et forslag til ny beredskapsforskrift ble sendt på høring i desember 2017. Høringsfristen var 20. mars 2018. Det fremgår av forslaget at Norges vassdrags- og energidirektorat mener at politiattest bør

Politidirektoratet

Post: Postboks 2090 Vika 0125 Oslo
Besøk: Fridtjof Nansens vei 14/16

Tlf: 23 36 41 00
Faks: 23 36 42 96
E-post: politidirektoratet@politiet.no

Org. nr.: 982 531 950
Giro: 7694.05.02388
www.politi.no

være en del av bakgrunnssjekken av personer som skal få tilgang til anlegg, system eller annet som er klassifisert i beredskapsklasse 3.

Nærmere om behovet for politiattest og vandelskontroll

Reglene om politiattester og vandelskontroll skal tjene til å sikre at personer ikke får stillinger eller verv som de ikke er egnet til. Det heter i Ot.prp. nr. 108 (2008-2009) side 143:

"I sin alminnelighet er hensynet bak ordningen å forhindre at en person får en stilling eller en offentlig tillatelse eller lignende som han eller hun ikke er egnet for på grunn av reaksjoner ilagt som en følge av straffbare handlinger. Felles for vandelskontrollene er at de må karakteriseres som en særlig form for unntak fra taushetspliktreglene, der det gis ut opplysninger om en personsandel, som oftest i mottakers interesse".

Politidirektoratet og Kripos anser at innhenting av politiattest vil være et viktig forebyggende tiltak for å hindre kriminalitet mot klassifiserte anlegg. Kripos viser i sitt høringsvar også til andre samfunnskritiske virksomheter hvor det i dag er adgang til å innhente politiattest for tilsatte som kan sammenliknes med personell som skal gis tilgang klassifiserte anlegg i energisektoren.

Hva slags politiattest skal kreves?

Det framgår av høringsnotatet at det etter departementets vurdering er tilstrekkelig at det gis anledning til å kreve framlagt ordinær politiattest. Det er ingen nærmere drøftelse i et beredskaps- og sikkerhetsperspektiv om ordinær politiattest er tilstrekkelig. Tidsbegrensningen i politiregisterloven § 40 nr. 5 for ordinær politiattest medfører at mange forhold kun påføres dersom de er ilagt ved dom avsagt eller forelegg vedtatt mindre enn tre år før utstedelsen av politiattesten. I motsetning til en ordinær politiattest, har uttømmende politiattest ingen tidsbegrensninger med hensyn til hva som skal tas med av opplysninger på politiattesten.

Kripos uttaler i sitt høringsvar at de klassifiserte anlegg anses for å være av vesentlig betydning for kraftforsyningen og stiller spørsmål ved om det bør vurderes å hjemle innhenting av uttømmende og utvidet politiattest. Dette gjelder særlig for de anlegg som er klassifisert i klasse 3 og der behovet for tilgangskontroll i henhold til høringsnotatet er viktigst. Dette sett hen til det potensielle skadeområdet kriminalitet mot slike anlegg kan medføre. Politidirektoratet tiltrer uttalelsen fra Kripos.

Andre forhold

- Det må klart framgå av lov om forskrift om politiattesten kun skal gjelde nyansatte eller også allerede tilsatte.
- Rekkevidden av en lovhjemmel i energiloven § 9-5 tredje ledd om krav om politiattest må avgrenses mot enheter eller objekter som måtte bli klassifisert som skjermingsverdige etter sikkerhetsloven. Høringsnotatet mangler en omtale av dette. Dette bør følges opp i lovproposisjonen.
- Høringsnotatet mangler en omtale av personvernsekvensene. Dette bør følges opp i lovproposisjonen.
- Høringsnotatets drøfting av utenlandske arbeidstakere og oppdragstakers mulighet tiltres. En norsk politiattest vil ha begrenset verdi for utlendinger med kort botid i Norge.

- Bestemmelsen i politiregisterforskriften § 37-2 om, blant annet å sikre rutiner for å slette politiattester det ikke lenger er nødvendig å oppbevare, må iakttas.

Nærmere om høringsuttalelsene fra Finnmark politidistrikt og Sysselmannen

Høringsuttalelsene fra Finnmark politidistrikt og Sysselmannen knytter seg ikke direkte til de forhold departementet tar opp i sitt høringsnotat.

Finnmark politidistrikt støtter dog begrunnelsen og forslaget fra departementet når det gjelder innhenting av politiattest for enheter som inngår i Kraftforsyningens beredskapsorganisasjon, men har i sitt høringssvar bemerkninger knyttet til de foreslåtte endringene i beredskapsforskriften § 6-7 tredje og fjerde ledd, slik de framkommer i høringsdokument 6/2017 fra Norges vassdrags- og energidirektorat. Sysselmannen tar opp virkeområdet for energiloven med forskrifter og anvendelsen av dette regelverket på Svalbard.

Ettersom de forhold Finnmark politidistrikt og Sysselmannen tar opp ikke direkte er omtalt i departementets høringsnotat, tar Politidirektoratet i denne omgang ikke stilling til de forhold som politidistriktet og Sysselmannen reiser i tilknytning til departementets høringsnotat.

Med hilsen

Geir Jonatan Sharabi
fungerende seksjonssjef

Morten Rustad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Kopi: Justis- og beredskapsdepartementet

Vedlegg:

- Høringssvar av 29.11.2018 fra Kripos
- Høringssvar av 05.12.2018 fra Sysselmannen
- Høringssvar av 05.12.2018 fra Finnmark politidistrikt